

фінансового стану підприємства [1].

Як відомо, головною метою фінансової діяльності підприємства є максимізація його ринкової вартості. Хоча ми маємо розуміти, що для багатьох підприємств України ще довгий час головною метою буде уникнення банкрутства і великих фінансових втрат [4].

Виручка від реалізації продукції є основним джерелом коштів підприємства, тому фінансова служба зобов'язана забезпечити повне й рівномірне надходження її від покупців. Для організації цієї роботи фінансовій службі важливо налагодити постійні організаційно-інформаційні контакти з виробничими і функціональними підрозділами підприємства, передусім — з плановим, виробничим відділами і з відділом збуту [1].

В сучасних умовах подальше вдосконалення діяльності фінансового менеджменту відбуваються на базі впровадження електронно-обчислювальної техніки, моделювання фінансових процесів і створення автоматизованих систем управління фінансами, а при залученні кредитних та інших позикових коштів підприємство має забезпечити раціональне розміщення цих ресурсів за призначенням, і це є однією з найважливіших ділянок роботи фінансової служби [1].

Список використаних джерел:

1. Фінансова діяльність підприємств: Підручник. / Бандурка О. М., Коробов М. Я., Орлов П. І., Петрова К. Я. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.

2. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчальний посібник / Олег Олександрович Терещенко. – Київ: КНЕУ, 2003. – 554 с.

3. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / За ред. Момот Т. В. – К.: Цент учбової літератури, 2011. – 712 с.

4. Осадчук Ю. М. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств [Електронний ресурс] / Ю. М. Осадчук // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inek_2013_5_27.pdf.

5. Стеців Л. П. Теоретико-методичні основи побудови ефективної системи фінансового менеджменту підприємства [Електронний ресурс] / Л. П. Стеців // Українська академія друкарства. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nz_2013_4_6.pdf.

6. Гаврило П. П. Удосконалення фінансового менеджменту в контексті іноваційного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / П. П. Гаврило, Ф. Ф. Соханіч // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2015/25_4/35.pdf.

Салагуб Б.А.

Студент 3 року навчання, НаУКМА

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Монетарна політика включає в себе регулювання пропозиції грошей для того, щоб регулювати рівень процентних ставок, рівень інвестицій та доходу загалом з метою забезпечити стабільність в економіці, природний рівень зайнятості, а також забезпечити відповідне торгове сальдо. Якщо, скажімо, відбувається перегрів, центральний банк скорочує пропозицію грошей підняттям норми резервування або продає облігації та інші фінансові активи (операції на відкритому ринку), піднімаючи таким чином процентну ставку та зменшуючи обсяг інвестицій, що в результаті

породжує мультиплікаційний ефект та, відповідно, скорочує дохід та рівень зайнятості. Таким чином можна подолати перегрів та вернутись на природній рівень зайнятості. Протилежне відбувається коли падає сукупний попит та рівень зайнятості, і потрібно стимулювати попит для того, щоб забезпечити природній рівень виробництва та зайнятості – якщо ЦБ хоче стимулювати сукупний попит, він може зменшити норму резервування або проводити відповідні операції на відкритому ринку з покупки облігацій з метою збільшити пропозицію грошей в обігу та знизити рівень процентних ставок, а отже стимулювати зростання інвестицій, доходу і рівня зайнятості загалом. Проте в умовах малої відкритої економіки (якою є, скажімо, Україна), збільшення пропозиції грошей призводить до девальвації валюти, зростання експорту, падіння імпорту, а також зростання обсягу доходу та рівня зайнятості загалом.

Сьогодні популярними стають такі монетарні заходи як кількісне пом'якшення та від'ємні процентні ставки, а також «вертольотні» гроші, ідея запропонована в свій час Б. Бернанке з посиланням на М. Фрідмана.

Ідея кількісного пом'якшення полягає в тому, що ЦБ викупує фінансові активи (скажімо державні облігації) у комерційних банків а також у інших фінансових установ за гроші, які він створює електронним способом, для того, щоб підвищити вартість відповідних фінансових активів, знизити рівень процентних ставок та збільшити пропозицію грошей в обігу. Як правило, ЦБ викупує довгострокові фінансові активи з метою зниження довгострокової ставки відсотка. В таких країнах як Японія це роблять для того, щоб стимулювати сукупний попит та підтримувати відповідний рівень інфляції в межах визначеного центральним банком таргету. Цей метод націлений на зростання сукупного попиту, скажімо в час економічного спаду, коли домашні господарства та фірми скорочують споживання та інвестиції, а також він націлений на те, щоб протидіяти дефляції та втримати рівень інфляції на відповідному (необхідному) рівні, як було зазначено вище. Скажімо, у 2013 році Банк Японії перейшов до політики кількісного пом'якшення для того, щоб подолати дефляцію, а також стимулювати (в деякій мірі) зростання цін та створити певні інфляційні очікування. Ціллю відповідного монетарного заходу був викуп певної кількості державних облігацій у комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ з метою стимулювання кредитування, що мало б збільшити пропозицію грошей в обігу. Спочатку він викупував державні облігації на суму 60 трлн єн кожного місяця, потім ця сума збільшилась до 70 трлн єн на рік, а у 2014 році Банк Японії збільшив викуп облігацій до 80 трлн єн за рік. Ця програма було названа «Абеномікою» на честь прем'єр-міністра Японії Сіндзо Абе. Дана політики дещо допомогла побороти дефляцію.

Також подібні монетарні заходи були застосовані в США, що проходило у декілька етапів:

1) QE1 – це перший етап політики кількісного пом'якшення, що був розпочатий ФРС в листопаді 2008 року – в розпал світової фінансової кризи. В цей час ФРС викупила різноманітні іпотечні та інші цінні облігації на суму близько 1.7 млрд доларів. Це допомогло пожвавити економіку самої країни.

2) QE2 – це другий етап політики кількісного пом'якшення, запущений 2 листопада 2010 року. В цей час ФРС почала викупувати казначейські облігації на суму 600

млрд доларів, а також передбачалось реінвестування обсягом 300 млрд доларів з попередньої попередньої програми кількісного пом'якшення.

3) QE3 – це третій етап політики кількісно пом'якшення, що був запущений 13 вересня 2012 року. Він полягав в тому, що центральний банк викупував іпотечні облігації та казначейські цінні папери на суму 85 млрд доларів кожного місяця.

Результати цієї політики в США неоднозначні. Після закінчення першого етапу політики було виявлено (як зазначалось раніше) позитивний вплив на економіку США. ВВП США за 2010 рік зріс на 2,5%. У зв'язку з цим у листопаді 2010 року було розпочато другу програму. Однак вона не показала такого результату, як попередній раз: зростання ВВП становило лише 1,7%. Більше того державний борг становив більше як 13 трлн.дол на момент проведення другого етапу цієї програми.

Необхідно звернути увагу також на політику «вертолітних грошей», яка була вперше пояснена М. Фрідманом в його праці «Оптимальна кількість грошей», пізніше популяризована колишнім очільником ФРС Беном Бернанке. Ідея «вертолітних грошей» полягає в тому, що коли ЦБ не може стимулювати сукупний попит монетарними заходами (оскільки трапляється пастка ліквідності і процентна ставка впасти далі не може, а отже подальший приріст інвестицій, а також доходу є неможливий), то далі сукупний попит можна стимулювати вливанням грошей в економіку – за рахунок їх створення та переказу на банківські рахунки людям. Згідно з цією ідеєю, це допоможе стимулювати сукупний попит і зростання доходу та рівня зайнятості.

В деяких країнах практикується ще один нетрадиційний монетарний захід – політика від'ємних процентних ставок. Ця політика також покликана на зростання рівня сукупного попиту: небажання платити гроші за тримання грошей на рахунок в центральному банку стимулює банки збільшувати інвестиції, скажімо, в покупку облігацій або стимулює їх надавати ще більший обсяг позик, що в результаті стимулює зростання сукупного попиту, доходу та рівня зайнятості загалом. Подібна практика застосовується в таких країнах як Японія, Німеччина, Швеція, Данія та Швейцарія. Таким чином це має знеохотити відповідні суб'єкти тримати готівку в себе на руках та витратити відповідні гроші відповідним чином. Проте є багато критиків такого підходу. Скажімо багато хто заявляє, що така політика може стимулювати комерційні банки вкладати гроші в ризикові активи, що згодом може підірвати стабільність в економічній системі загалом.

Таким чином, на сьогоднішній день традиційні інструменти монетарної політики доповнюються новими підходами, але всі вони спрямовані на регулювання пропозиції грошей, процентних ставок, інвестицій та сукупного попиту загалом. Головна мета монетарної політики держави – стабілізація економіки в короткостроковому періоді, тобто забезпечення природно рівня зайнятості та стабільності в економічній системі загалом.

Список використаних джерел:

1. Quantitative Easing in Focus: the U.S. Experience [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.forbes.com/sites/greatspeculations/2015/11/16/quantitative-easing-in-focus-the-u-s-experience/#1726d36c528d

2. Yellen, Janet L., 2014, “Monetary Policy and Financial Stability,” speech given at the 2014 Michel Camdessus Central Banking Lecture, International Monetary Fund, Washington, D.C., July 2, 2014.